

YÖNETMELİK

Orman ve Su İşleri Bakanlığından:

YÜZEYSEL SU KALİTESİ YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, yüzeysel sular ile kıyı ve geçiş sularının biyolojik, kimyasal, fiziko-kimyasal ve hidromorfolojik kalitelerinin belirlenmesi, sınıflandırılması, su kalitesinin ve miktarının izlenmesi, bu suların kullanım maksatlarının sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde koruma kullanma dengesi de gözetilerek ortaya konulması, korunması ve iyi su durumuna ulaşılması için alınacak tedbirlere yönelik usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, açık deniz haricindeki bütün yüzeysel sular ile kıyı ve geçiş sularını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 29/6/2011 tarihli ve 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci, 9 uncu ve 26 ncı maddeleri ile 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 3 üncü ve 9 uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Arka plan konsantrasyonu: Bir maddenin, insan faaliyetleri sonucu bozulmamış veya ihmal edilebilir ölçüde bozulmuş su kütleindeki konsantrasyonunu,
- b) Artık: Bir maddenin kullanıldıktan sonra geriye kalan ve kullanılmayan kısmını,
- c) Atık: Her türlü üretim ve tüketim faaliyetleri sonunda, fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik özellikleriyle karıştıkları alıcı ortamların tabii bileşim ve özelliklerinin değişmesine sebep olarak dolaylı veya doğrudan zararlara yol açabilen ve ortamın kullanım potansiyelini etkileyen katı, sıvı veya gaz halindeki maddelerle atık enerjii,
- ç) Ayrıntılı değerlendirme raporu: Su kütleleri ile alakalı olarak, içerisinde tedbirler programının da yer aldığı, risk değerlendirmelerini içeren ayrıntılı raporu,
- d) Bakanlık: Orman ve Su İşleri Bakanlığını,
- e) Belirli kirletici: Su kütlelerine, kalitesini olumsuz yönde etkileyebilecek miktarda deşarj edilen ve yüzeysel su kütlelerinin iyi ekolojik duruma ulaşması için çevresel kalite standardı belirlenmiş olan madde veya madde gruplarını,
- f) Biyota: Bir bölgede yaşayan canlıların bütünü,
- g) Büyük ölçüde değiştirilmiş su kütleleri (BÖDSK): İnsan faaliyetlerinin yol açtığı fiziksel değişikliklerin bir sonucu olarak özellik bakımından önemli ölçüde değişmiş yüzeysel su kütlelerini,
- ğ) Çevresel hedef: Bir su kütleindeki sucul canlıların en yüksek mertebede korunması için kimyasal, fiziko-kimyasal, ekolojik, hidromorfolojik ve miktar açısından su kütlelerinin ulaşabileceği en iyi su durumunu,
- h) Çevresel kalite standardı: Belli bir kirleticinin ya da kirletici gruplarının suda, dip çökeltisinde veya biyotada insan sağlığı ve çevreyi korumak için aşmaması gereken konsantrasyonları,
- ı) Destekleyici kalite unsuru: Bir su kütlelerinin kalite sınıfına karar verilmesi amacıyla izlenmesi gereken genel kimyasal ve fizikokimyasal kalite unsurlarını ve hidromorfolojik etki bileşenlerini,
- i) Doğal su kütleleri: Değişikliğe uğramamış veya tabii durumundan çok az değişikliğe uğramış su kütlelerini,
- j) Doğal zenginleşme: Bir su kütlelerinin, insan müdahalesi olmaksızın, toprak, taş, kaya ve kayaçların yapısında tabii olarak bulunan maddeleri almasını,
- k) Ekolojik durum: Yüzeysel sular ile ilişkilendirilen su ekosistemlerinin yapı ve işleyişini,
- l) Ekolojik kalite oranı (EKO): Farklı tipteki su kütlelerinin biyolojik kalitesinin ölçülmesi ve biyolojik kalite unsurlarının karşılaştırılması için kullanılan oranı,
- m) Geçiş suları: Nehir ağzları civarındaki, kıyı sularına yakın olmaları ancak aynı zamanda tatlı su akıntılarında önemli ölçüde etkilenmeleri neticesinde kısmen tuzlu olma özelliğine sahip yüzeysel su kütlelerini,
- n) Güvenlik faktörü: Su ortamındaki türler arası ve tür içi hassasiyet farklılıklarını göz önünde bulundurmaya yarayan sayı ya da faktörü,
- o) Hassas bölge: Ötrofik olduğu belirlenen veya gerekli tedbirler alınmazsa yakın gelecekte ötrofik hale gelebilecek tabii tatlı su göllerini, diğer tatlı su kaynaklarını, halıçler ve kıyı sularını etkileyen bölgeleri,
- ö) Hassas su alanı: Ötrofik olduğu belirlenen veya gerekli tedbirler alınmazsa yakın gelecekte ötrofik hale gelebilecek su kaynakları, kıyı ve geçiş suları ile tedbir alınmaması halinde yüksek nitrat konsantrasyonları ihtiva edebilecek içme suyu temini maksatlı sular ve diğer sebeplerle daha ileri arıtma gerektiren suları,

- p) İyi çevre durumu: Yüzeysel sular ile birlikte kıyı ve geçiş sularının ekolojik olarak temiz, sağlıklı ve kendi imkânları dahilinde üretken, çeşitli ve dinamik yapılar oluşturan kullanımının sürdürülebilir seviyede olduğu, bu sayede mevcut ve gelecek kuşaklar için muhtemel kullanımının güvence altında bulunduğu durumu,
- r) İyi ekolojik durum: Bir su kütlesinde izlenen biyolojik ve destekleyici kalite unsurlarının, referans şartlara sahip olma veya tabii durumdan az oranda sapma göstermesi durumunu,
- s) İyi ekolojik potansiyel (İEP): Büyük ölçüde değiştirilmiş veya yapay su kütlesi için ulaşılabilecek iyi su kalitesi ile mevcut su kalitesi arasındaki farkı,
- ş) İyi yüzeysel su durumu: Yüzeysel su kaynağının hem ekolojik durumunun hem de kimyasal durumunun iyi kalite sınıfında olması halini,
- t) Karışım bölgesi: Yüzeysel alıcı su ortamına yapılan deşarjlarda, deşarj noktasından başlayarak Ek-8'de tanımlanan bölgeyi,
- u) Kıyı suları: Türkiye kıyılarının en dış uç noktalarından çizilen düz esas hattın itibaren deniz tarafına doğru bir deniz mili (1852 m) mesafeye kadar uzanan suları ve bunların deniz tabanı ve altını,
- ü) Koruma bölgeleri: Ek-3'te sıralanan alanları,
- v) Maksimum ekolojik potansiyel (MEP): Ekolojik açıdan referans noktadaki değer ile izlenen türün yüzdesinin çarpımı yoluyla bulunan değeri,
- y) Natura 2000 alanları: Habitatın ve türlerin korunması maksadıyla Avrupa Birliğinin Kuş (79/409/EEC) ve Habitat Direktifleri (92/43/EEC) altında belirlenmiş korunan alanlarını,
- z) Operasyonel izleme: Kirleticiler açısından risk altında bulunan su kütlelerinde, kirlenme girişinin olduğu yerlerde yapılan izlemeyi,
- aa) Ötrofik: Suların, besi maddelerince özellikle azot ve/veya fosfor bileşiklerince, alg ve daha yüksek yapıları bitkilerin üremesini hızlandıracak, böylece sudaki canlıların dengesini bozacak ve su kalitesinde istenmeyen bozulmalara yol açacak şekilde zenginleşmesini,
- bb) Özümlenme kapasitesi: Su kütlesinin kirlenmemiş durumuna dönmek için bütün kirleticileri, su ortamındaki canlılara veya suyu tüketen insanlara zarar vermeden alma kapasitesini,
- cc) Referans şart: Her bir su kütlesi tipolojisi için tahrip edilmemiş durumu ve ekolojik kalite oranı ölçüğünde çok iyi veya tabii durumdan çok az sapma gösteren su durumunu,
- çç) Referans noktası: Yüzeysel sulara, baskıların olmadığı veya etkilerinin ekosistemin işleyişini etkilemediği, bozulmanın olmadığı ve doğala yakın özellikteki noktaları,
- dd) Su kütlesi: Bir akarsu, nehir veya kanal, göl veya rezervuar, geçiş suyu veya kıyı suyunun bir kısmı veya tamamı olan ve benzer özellikler gösteren yüzeysel suyun yönetilebilir bir birimini,
- ee) Tehlikeli maddeler: Su ve çevresi için önemli risk teşkil eden ve zehirlilik, kalıcılık ve biyolojik birikme özelliğinde olan madde veya madde gruplarını,
- ff) Tipolojik sınıflandırma: Bir su kütlesinin coğrafi konumunun, hidromorfolojik durumunun, jeolojik yapısının, bulunduğu yerin ikliminin, suyun fiziksel özelliklerinin ve diğer unsurların dikkate alınarak sınıflandırılmasını,
- gg) Trofik seviye: Bir su kütlesinin besin maddesi konsantrasyonu, klorofil-a, fitoplankton biyokütlesi ve ışık geçirgenliği göz önünde bulundurularak belirlenen durumunu,
- ğğ) Yapay su kütlesi (YSK): Daha önce doğal olarak mevcut olmayan ve insan faaliyeti sonucu ortaya çıkan yüzeysel su kütlesini,
- hh) Yüzeysel sular: Yeraltı suları haricindeki bütün iç sular, geçiş suları ve kıyı sularını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

İlke ve esaslar

MADDE 5 – (1) Yüzeysel su kalitesinin korunmasına dair ilke ve esaslar şunlardır.

- a) Yüzeysel suların kalitesini ve ekolojik özelliklerini korumak, iyileştirmek, mevcut kalitesinden geriye gidişini önlemek ve çevresel hedeflere ulaşmak esastır.
- b) Yüzeysel suların biyolojik, fiziko-kimyasal ve kimyasal açıdan kalitelerinin korunması maksadıyla her türlü atık ve artık, mevcut su kalite durumunu ve ekolojisini bozacak şekilde alıcı su ortamına bırakılamaz.
- c) Ekosistemin bütüncül korunması bakımından, yüzeysel sular ile birlikte bu sularla etkileşim içerisinde olan karasal alanlarda faaliyet gösteren sanayi tesislerinde, bütünlük kirlilik önleme ve kontrol, temiz üretim, mevcut en iyi teknikler ve en iyi çevresel uygulamalara öncelik verilmesi esastır.
- ç) Atıksuların alıcı ortama deşarj standartlarının, alıcı ortamdaki çevresel kalite standartları dikkate alınarak belirlenmesi esastır.
- d) Hassas su alanlarına yapılacak deşarjlarda, bu alanlara özel olarak belirlenmiş çevresel hedeflere uyulması esastır.
- e) Yayılı kirlenme girişinin azaltılması için iyi tarım uygulamaları kodlarında yer alan önlem ve tedbirlerin

alınması esastır.

Alıcı su ortamlarının korunması

MADDE 6 – (1) Alıcı ortama deşarj kriterleri, sınıflandırması yapılmış ve kalite standartları belirlenmiş olan yüzeysel su kütleleri ve bu su kütleleri ile etkileşim içerisinde bulunan evsel ve sanayi kirletici kaynakların bu alanlara olabilecek etkileri, alanın özümleme kapasitesi ve Bakanlıkça belirlenen çevresel kalite standartları göz önüne alınarak, ilgili kurum ve kuruluşlarca belirlenir.

(2) Alıcı ortama tarımsal faaliyetlerden gelen kirlilikle ilgili gerekli tedbirler çevresel kalite standardı esas alınarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca alınır.

Hassas su alanları/bölgeler

MADDE 7 – (1) Su kirliliği açısından hassas su alanları ile nitrata hassas su alanları Bakanlıkça belirlenir. Nitrata hassas bölgeler ise Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken belirlenir.

(2) Suların ekolojik ve kimyasal kalite durumlarını gösteren haritalar Bakanlıkça hazırlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yüzeysel Su Kütlelerinde Baskı ve Etkilerin Değerlendirilmesi

Yüzeysel su kütlelerinde baskı ve etkilerin değerlendirilmesi

MADDE 8 – (1) Yüzeysel su kütlelerinde baskı ve etkilerin değerlendirilmesi, Ek-1’de yer alan kriterler dikkate alınarak ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte koordineli olarak Bakanlık tarafından belirlenir. Buna göre;

a) Su kütesine etki eden noktasal ve yayılı kaynaklı baskılar ile biyolojik ve hidromorfolojik baskılar ve etkiler dikkate alınarak su kalite değerlendirmesi yapılır.

b) Baskı ve etkiler değerlendirilirken fiziksel, kimyasal ve biyolojik veriler ile suyun kullanım durumuna ilişkin veriler toplanır. Çevresel hedeflere ulaşmada darboğaz oluşturan önemli baskılar tespit edilir. Baskı ve etkilere ilişkin değerlendirmeler ve risk analizleri Bakanlıkça yapılır.

c) Su kalite değerlendirmelerine göre risk altında, potansiyel risk altında ve risk altında olmayan yüzeysel su kütleleri belirlenir.

ç) Suların kullanım maksatları Ek-5’te yer alan Tablo 5’e göre belirlenir.

(2) Risk altında olan yüzeysel su kütleleri için ayrıntılı değerlendirme yapılır. Ayrıntılı değerlendirme raporu;

a) Su kalitesinin iyileştirilmesi için tedbirler programını,

b) İzleme programını,

c) Kirlilik potansiyeline göre hazırlanan risk analizlerini, ihtiva eder.

(3) Belirlenen yüzeysel su kütleleri ile ilgili bilgilerin envanteri Bakanlıkça tutulur, veri tabanına aktarılır ve haritalanır. Oluşturulan veri tabanı, ilgili kurum ve kuruluşlar ile paylaşılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Su Kalitesi Yönetimi İçin Tedbirler Programı

Çevresel hedefler

MADDE 9 – (1) Yüzeysel su kütlelerinde çevresel hedefler, havza bazında Ek-2’ye uygun olarak yapılan sınıflandırma neticesine göre, Bakanlık tarafından belirlenir. Bakanlık;

a) Yüzeysel suların kalitesinin bozulmasının önlenmesi,

b) Doğal su kütlelerinde, iyi kimyasal su durumu ve iyi ekolojik duruma ulaşılması,

c) Yapay ve büyük ölçüde değiştirilmiş su kütlelerinde, iyi kimyasal su durumu ve iyi ekolojik potansiyele ulaşılması amacıyla su kütlelerinin iyileştirilmesi, geliştirilmesi, korunması ve ıslah edilmesi, için gerekli tedbirleri belirler ve uygulamalarının takibini yapar.

(2) Hassas alanlar dışındaki alanlarda bulunan yüzeysel su kütlelerinde çevresel hedeflere ulaşılması esastır. Ek-3’te verilen alanlarda, alana özgü tanımlanan çevresel hedeflere uyulur. Bakanlık, bu alanlara ilişkin olarak belirlenen çevresel hedeflere ulaşamaması durumunda ilave tedbirler belirleyebilir. Özel hedeflerin olmaması durumunda ise iyi durum hedefi göz önünde bulundurulur.

(3) Hassas alanlar ve koruma bölgeleri için özel olarak belirlenmiş hedeflere ve ilgili mevzuata uyulur.

(4) Belirli bir su kütlesi ile birden fazla hedefin alâkalı olması durumunda en kısıtlayıcı olan uygulanır.

(5) Belirlenen çevresel hedeflere ulaşamama ihtimalinin bulunduğu durumlarda, modelleme teknikleri kullanılarak, ilgili kurum ve kuruluşlarla yapılacak ortak çalışma neticesinde, daha düşük hedefler belirlenebilir.

Çevresel kalite standardı

MADDE 10 – (1) Ek-4’te verilen madde ve madde grupları için çevresel kalite standartları ulusal düzeyde ve ilave olarak her bir havza için o havzaya özgü belirli kirleticiler için çevresel kalite standartları da havza düzeyinde Bakanlıkça belirlenir.

(2) Çevresel kalite standartları belirlenene kadar Ek-5’te verilen tablolardaki limit değerlere uyulur. Belirli kirleticiler ile ilgili çevresel kalite standartları belirlendikten sonra alıcı ortamlara atıksu deşarjları ile ilgili gerekli düzenlemeler, ilgili kurum/kuruluşlarca yapılır.

(3) Çevresel kalite standartları belirlenirken havza bazında noktasal ve yayılı kirlilik kaynakları ile birlikte su ortamında gerçekleştirilen daha önceki izleme verilerinin envanteri Bakanlıkça yapılır.

(4) Toplanan envanter bilgileri değerlendirilir ve çevresel kalite standartları Ek-5 dikkate alınarak belirlenir.

(5) Karışım bölgesinin bittiği noktada çevresel kalite standardının aşılmaması kaydıyla, özellikleri Ek-8'de tanımlanan karışım bölgesinde çevresel kalite standardı aşılabılır.

(6) Su ürünleri istihsal alanları ile ilgili alıcı ortam standartları Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca belirlenir.

Referans

MADDE 11 – (1) Ulusal izleme programından elde edilen neticelerin mukayese edilebilirliğini sağlamak ve izleme neticelerinin ekolojik duruma göre sınıflandırmasını yapmak maksadıyla her tipolojiye uygun olarak referans şart veya referans su kütlesi seçilir.

(2) Seçilen referans su kütlesinin, sınıfı belirlenecek olan su kütlesi ile benzer tipolojik özelliklere sahip ve tabii duruma en yakın veya tabii durumdan çok az sapma göstermiş olması gerekir.

(3) Referans su kütlesinin olmadığı durumlarda referans şartlar Bakanlıkça belirlenir.

Yüzeysel suların sınıflandırılması

MADDE 12 – (1) Yüzeysel sular için çevresel sınıflandırma, ekolojik ve kimyasal durumun ortak değerlendirilmesiyle Ek-2'de verilen değerlendirme şemaları göz önüne alınarak Bakanlıkça yapılır. Kimyasal durum, öncelikli maddelerin izlenmesi neticesinde belirlenir. Ekolojik durum, su kütlesinin biyolojik, hidromorfolojik, genel kimyasal ve fiziko-kimyasal kalite unsurları ile birlikte belirli kirleticilerin izlenmesi ve beraberce değerlendirilmesi ile belirlenir.

İzleme verilerinin değerlendirilmesi

MADDE 13 – (1) Bir yıllık izleme verilerinde veri sayısı 10'un altında ise aritmetik ortalama alınarak değerlendirme yapılır. İlk üç yılda numune sayısı 10'un üzerinde olan verilerin değerlendirmesinde Ek-2 (B-1) ve üç yıl üzeri izleme verilerinin bulunduğu durumlarda yapılacak değerlendirmede Ek-2 (B-2)'de verilen metotlar kullanılır.

(2) Yüzeysel suların sınıflandırılmasına yönelik değerlendirme, Ek-6'daki izleme tablolarından (Tablo 7.1, 7.2, 7.3) elde edilen veriler doğrultusunda Ek-5 Tablo 5'teki kriterler kullanılarak Ek-2'deki Yüzeysel Su Kütlelerinin Sınıflandırma Şemasına göre yapılır.

(3) Kimyasal ve ekolojik durum değerlendirilmesinde, su kütlelerinin karışım bölgelerinin akış yönündeki uç tarafında seçilecek noktalardaki izleme neticeleri dikkate alınır.

(4) Su kütlesinin nihaî sınıfı, ekolojik ve kimyasal durumlarının birlikte değerlendirilmesi neticesinde tespit edilir. Sınıf tespitinde belirleyici olan ekolojik durumdur. Kimyasal kalite parametreleri izleme neticelerinin, çevresel kalite standartlarından yüksek çıkması halinde tespit edilen kimyasal durum, su kalite sınıfını belirleyen ekolojik kalite durumunu sadece bir sınıf aşağıya indirir ve asgari orta seviyeye düşürür.

(5) Su kütlelerinin sınıflandırılması, Ek-6'daki parametrelere göre izleme yapılıncaya kadar, Ek-5'te verilen kalite kriterlerine göre yapılır.

Trofik seviye belirlenmesi

MADDE 14 – (1) Kıyı ve geçiş sularının trofik seviyeleri, Ek-7'de yer alan Tablo 8 ve Tablo 9'a göre belirlenir, hesaplanır ve seçilen referans noktasındaki izleme verileri ile karşılaştırılarak değerlendirilir.

(2) Göl, gölet ve baraj rezervuarlarının trofik seviyeleri Ek-7'de yer alan Tablo 10'da verilen sınıflandırmaya göre belirlenir. Değerlendirme neticesinde su kütlesinin trofik seviyesinin durumuna göre, su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik olarak uygun tedbirleri Bakanlık, ilgili kurum ve kuruluşlarla koordineli olarak belirler ve uygulamaların takibini yapar.

(3) İçme ve kullanma suyu temin edilen rezervuarlarda balık yetiştiriciliği tesisleri kurulamaz. Ancak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ekonomik bölge oluşturulan rezervuarlarda, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile müştereken belirlenen uygulama esasları çerçevesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Bakanlıktan olumlu görüş almak kaydıyla su ürünleri avcılığına ve maksimum su seviyesindeki göl alanı 75.000 ha'dan büyük baraj göllerinde minimum su kotundaki rezervuar alanının %0,1'ine kadar alanda su ürünleri yetiştiriciliğine izin verilebilir. İçme suyu alma yapısına en az 1000 metreden daha yakın olan alanlarda ve bu yapıların bulunduğu koylarda su ürünleri yetiştiriciliği yapılamaz.

(4) Baraj göllerinde minimum su kotundaki rezervuar alanının Bakanlıkça taşıma kapasitesi belirlenene kadar, en fazla %3'üne kadar alanda Bakanlığın uygun görüşü ile balık yetiştiriciliği tesislerinin kurulmasına izin verilir.

(5) Balık yetiştiriciliği tesislerinin, su sirkülasyonunun kolay sağlanabildiği, oligotrofik ve mezotrofik gölet ve baraj göllerinde faaliyet göstermesi esastır. Balık yetiştiriciliğinin yapıldığı alanların su kalitesi Bakanlıkça izlenir ve değerlendirilir. İzleme neticesinde Bakanlıkça gerekli görülmesi hâlinde gölet ve baraj gölünün özümleme kapasitesi belirleninceye kadar yeni kurulacak balık yetiştiriciliği tesislerinin faaliyet göstereceği alanda, su kalite parametreleri Bakanlıkça belirlenecek esaslara uygun şekilde ölçülür. Ölçüm neticeleri, Ek-7'de yer alan Tablo 10'a göre Bakanlıkça değerlendirilir.

(6) Balık yetiştiriciliği tesisleri faaliyete başladıktan sonra, faaliyet sahibi tarafından su kalite parametreleri ile alakalı olarak yaptırılan analiz sonuçları Bakanlığa sunulur.

Kirliliğin önlenmesi

MADDE 15 – (1) Bakanlıkça yapılacak izleme neticesinde su kalitesinin ve/veya çevresel kalite standartlarının olumsuz yönde etkilendiğinin tespit edildiği durumlarda yetkili idare/idarelerce duruma ilişkin bildirim yapılır, yetkili idare/idarelerce gerekli önlemler alınır, uygulamaların takibi Bakanlıkça yapılır.

Su kalitesi yönetimi için tedbirler programı

MADDE 16 – (1) Bakanlık, yüzeysel su kirliliğinin önlenmesi için izleme programı neticesinde elde edilen verileri ve bu veriler kullanılarak ihtiyaç duyulması halinde yapılacak modellemenin neticelerini dikkate alarak, ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte bir tedbirler programı hazırlar. Hazırlanan tedbirler programında öncelikle zayıf ve kötü durumdaki su kütleleri için belirlenmiş olan tedbirler uygulanır. Tedbirlerin uygulamalarının takibi Bakanlıkça yapılır.

(2) Programı çerçevesinde yapılan izlemelere göre iyileşme eğiliminin görülmediği ve/veya kötüye gidişin tespit edildiği noktalarda, iyileşmenin gerçekleşmeme sebepleri ayrıntılı olarak analiz edilir, gerektiğinde kalitenin kötüleşmesine yol açan parametreler açısından izleme sıklığı artırılır ve detaylı bilimsel çalışmalar Bakanlıkça yapılır ve/veya yaptırılır.

(3) Başta kıyı ve geçiş suları olmak üzere bütün yüzeysel sularda iyileştirme maksadıyla yapılacak olan tarama işlemleri sonucunda ortaya çıkan atık ve/veya artık rüsubatın tekrar su ortamında bertarafını sağlayacak olan boşaltma işleminden önce, atık ve/veya artıkların muhteviyatı belirlenir. Boşaltılacağı alanı kimyasal ve ekolojik açıdan olumsuz olarak etkilemeyeceğini belirten bilimsel raporun ilgili kurum ve kuruluşlara sunulmasını müteakip, rapor doğrultusunda gerçekleştirilecek uygulamaların takibinin yapılabilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarca Bakanlığa bilgi aktarımında bulunulur.

(4) Tedbirler programı içerisinde belirtilen tüm koruma tedbirlerinin ekolojik etkinliği ve fayda analizi Bakanlıkça yapılır.

(5) Bakanlık, bu Yönetmelik kapsamında alınan temel tedbirler dışında yüzeysel sularda koruma veya iyileştirme sağlamak maksadıyla gerekli çalışmaları yapar, ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte ilave tedbirleri belirler ve uygulamaların takibini yapar.

(6) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl içerisinde Bakanlık tarafından, ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte, altı yıllık dönemler için Tedbirler Programı hazırlanır ve uygulamaların takibi yapılır. Bu dönemlerin ikinci yarısından itibaren Tedbirler Programı gözden geçirilir ve güncellenir. Güncellenmiş program uyarınca oluşturulan yeni veya gözden geçirilmiş tedbirlere, oluşturulmalarından itibaren üç yıl içerisinde işlerlik kazandırılır.

Koruma bölgeleri

MADDE 17 – (1) Ek-3'te verilen koruma bölgeleri için belirlenen özel koruma şartları dışında uygulanması gereken tedbirlerin bulunması durumunda, bunlar Tedbirler Programında belirtilir.

(2) Bakanlık, bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde sayılan alanlarda, gerekli görüldüğü hallerde Tedbirler Programında belirtilen hususlardan daha kısıtlayıcı tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlarla koordineli olarak belirler ve uygulamaların takibini yapar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İzleme

MADDE 18 – (1) Bakanlıkça oluşturulacak izleme programı çerçevesinde ve bu Yönetmelik kapsamında, yüzeysel suların kalite ve miktarının izlenmesi sağlanır. Elde edilen veriler Ulusal Su Veri Tabanına aktararak su kalitesinin değerlendirilmesi ve sınıflandırılması Bakanlıkça yapılır.

(2) Yüzeysel sulardan numune alınması ilgili mevzuat hükümlerine göre yapılır.

Denetim ve yaptırım

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında değerlendirilen yüzeysel su kütlelerinin mevcut durumunun bozulmasına yol açan faaliyetler, ilgili mevzuat çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlarca denetlenir ve gerektiğinde yaptırım uygulanır.

İstisnaî haller

MADDE 20 – (1) Yüzeysel su kütlelerinin kalitesinin iyileştirilmesi maksadıyla belirlenen hedeflere ulaşılmasının herhangi bir sebeple mümkün olamaması ve bu durumun bilimsel olarak ortaya konulması halinde hedefin uygulanması istenmez ve yeni çevresel hedefler Bakanlıkça belirlenir.

(2) Yüzeysel su kaynaklarının korunması, kirlenmesinin önlenmesi ve kirlenmiş olan su kaynaklarının su kalitesinin iyileştirilmesi maksatlarıyla bölgenin hidrolojik, ekolojik ve çevresel özellikleri ile birlikte, alanın jeolojik formasyonu ve/veya arka plan konsantrasyonları dikkate alınır.

(3) Kaza ve doğal afetler dolayısıyla su kalitesinin bozulduğunun ve su kütlelerinin doğal zenginleşmeye uğradığının tespit edilmesi halinde, belirlenen çevresel hedefler Bakanlıkça gözden geçirilir ve yeni çevresel hedefler belirlenir.

(4) Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda sayılan istisnalar, hiçbir halde su kalitesinin korunması için zorunlu şartları yok sayamaz.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 21 – (1) 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin 7 nci, 8 inci, 9 uncu, 10 uncu, 11 inci, 14 üncü ve 15 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Orman ve Su İşleri Bakanı yürütür.